

EKOLOGIJA Očuvanje obale i morskog okoliša

JADRAN POSTAJE OSOBITO OSJETLJIVO MORSKO PODRUČJE

Jadranom se godišnje preveze oko 70 milijuna tona nafte, a gust je i pomorski promet, što zahtijeva visoku razinu sigurnosti plovidbe

Ivan SMIRČIĆ

Zajednički prijedlog šest jadranskih država - Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Italije i Slovenije za proglašenje Jadranskog mora posebno osjetljivim morskim područjem (PSSA) u završnoj je fazi, te se očekuje da će u prvom tromjesečju iduće godine biti predan Međuna-

Najviše mora koja su proglašena posebno osjetljivima nalazi se u Europi

rodnoj pomorskoj organizaciji. Istaknuo je to pomoćnik ministra mora, kapetan Mario Babić na nedavno održanom okruglom stolu o zaštiti okoliša i Jadranskog mora, koji su organizirali Institut za javne financije i Zaklada »Friedrich Ebert«.

Ostale zemlje

Istočnoj obali Jadrana gravitiraju brojne srednjoeuropske zemlje koje nemaju izlaz na more. Nakon što su crnomorske zemlje Rumunjska i Bugarska postale članice Europske unije, na Starom su kontinentu samo istočna obala Jadrana i norveška obala ostale izvan EU-a.

Posljednjih godina Hrvatska je prepoznata u svijetu upravo po prelijepom Jadranu, podsjetio je Davor

Danas je u svijetu 10 mora proglašeno posebno osjetljivim, a jedno je u fazi razmatranja

Vidas, direktor Odjela za pomorstvo i pravo mora na Institutu »Fritjof Nansen« iz Osla, te je dodao da se na Jadranu sukobljavaju razni interesi. Osim europskoga, tu je i euroazijski interes, posebice u smjeru novih pravaca transporta energenata.

Jadranom se godišnje

preveze oko 70 milijuna tona nafte, a gust je i pomorski promet, što zahtijeva visoku razinu sigurnosti plovidbe. Hrvatska stoga ima pred sobom važnu dilemu kako potaknuti razvoj, a istodobno očuvati obalu i morski okoliš. Za očuvanje morskog okoliša postoji nekoliko globalnih okvira od

kojih je jedan proglašenje Jadrana osobito osjetljivim morskim područjem (particular sensitive sea area, PSSA) u sklopu Međunarodne pomorske organizacije (IMO).

Posebna zaštita

PSSA je morsko područje kojemu je zbog njegove važnosti iz ekoloških, socioekonomskih i znanstvenih razloga te zbog velike osjetljivosti na štetne utjecaje međunarodnog pomorskog prometa, potrebna posebna zaštita Međunarodne pomorske organizacije. Danas u svijetu 10 mora nosi titulu posebno osjetljivih, a jedno je u fazi razmatranja. Najviše mora posljednjih godina proglašeno je posebno osjetljivim upravo u Europi, i to zbog katastrofe tankera »Prestige«. EU je

STROŽE MJERE

Obrada balastnih voda tek 2016.

Govoreći o obradi balastnih voda, koje mogu lako proširiti Jadranom strane invazivne vrste, Vidas je napomenuo da će ona potpuno zaživjeti tek 2016. Problem je što propisi određuju da se izmjena balastnih voda može obavljati na 200 metara dubine i 50 milja daleko do obale, što u Jadranu nije moguće. Stoga bi se, smatra Vidas, strože mjere za Jadran mogle predložiti u sklopu njegova proglašenja posebno osjetljivim morem.

Veliki broj nesreća

Jadran se ubraja u kategorije mora s izrazitom učestalošću pomorskih nesreća, kao primjerice Meksički zaljev. Da bi se taj trend promijenio, Ministarstvo mora uvelo jesustav usmjerene i odijeljene plovidbe kao i sustav obaveznog javljanja kod ulaska u Jadran

glavni zagovornik proglašenja mora posebno osjetljivim, te su Baltičko more i atlantske europske vode proglašene područjem PSSA. Sredozemlje je pak, kaže Vidas, previše politički heterogeno da bi se moglo cijelo proglasiti takvim područjem. Stoga je cilj inicijative jadranskih zemalja proglašenje Jadrana posebno osjetljivim morskim područjem sljedeće godine.

JADRANSKA STATISTIKA

Osam milijuna tona balasta na godinu u Jadranu

- 75 posto obale pripada Hrvatskoj
- 75 posto pomorskog prometa i čak 80 posto prekrcanja tereta otpada na Italiju
- 4000 do 5000 tankera njime godišnje plovi
- 8 milijuna tona balasta godišnje se ispusti u Jadran
- 8 posto balastnih voda u Jadranu dolazi iz mora izvan Sredozemlja, 58 posto je jadranskoga, a 34 posto je sredozemnog podrijetla

IZVJEŠĆE Ministarstvo financija

Ukupni javni dug potkraj srpnja 118,1 milijardu kuna

Ukupni dug opće države u srpnju je zabilježio smanjenje za 637,2 milijuna kuna u usporedbi s lipnjem

ZAGREB - Ukupni javni dug Hrvatske potkraj srpnja ove godine iznosio je 118,1 milijardu kuna, što čini 43,2 posto nominalne vrijednosti očekivanog BDP-a za 2007. godinu, objavilo je Ministarstvo financija u najnovijem mjesečnom statističkom prikazu. U usporedbi s krajem prošle godine javni dug je dug potkraj srpnja bio manji za 831 milijun kuna, dok je u usporedbi s krajem prošle godine javni dug povećan za 1,8 milijardi kuna.

Doda li se javnom dugu, koji obuhvaća inozemni i domaći dug središnje države, izvanproračunskih fondova i lokalne države, te dana državna jamstva, i dug HBOR-a, koji je potkraj srpnja iznosio 9,1 milijardu

kuna, ukupni se dug penje na 127,2 milijarde kuna, što čini 46,5 posto procijenjenog BDP-a.

Prema podacima Ministarstva financija, ukupni dug opće države (inozemni i domaći dug središnje države, izvanproračunskih fondova i lokalne države) potkraj srpnja iznosio je 103,4 milijarde kuna, što je

u strukturi ukupnog javnog duga udio od 87,5 posto, dok su izdana državna jamstva s iznosom od 14,7 milijardi kuna činila preostalih 12,5 posto javnog duga.

Ukupni dug opće države u srpnju je zabilježio smanjenje za 637,2 milijuna kuna u usporedbi s lipnjem. Pritom je inozemna komponenta duga opće države

smanjena za dvije milijarde kuna zbog smanjenja inozemnog duga središnje države. S druge strane, povećanje unutarnjeg duga središnje države utjecalo je na rast domaće komponente ukupnog duga opće države za 1,4 milijarde kuna u usporedbi s krajem lipnja.

Potkraj srpnja od ukupno 103,4 milijarde kuna duga opće države na unutarnji se dug odnosilo 64,9 milijardi kuna, dok je inozemni dug opće države iznosio 38,4 milijarde kuna.

Promatrano prema razinama državne vlasti, najveći dio javnog duga odnosi se na središnju državu (86,6 milijardi kuna), dok dug izvanproračunskih fondova i agencija iznosi 15,3 milijarde kuna, a lokalnih jedinica 1,5 milijardi kuna. [Hina]

SAJAM

Nordijski dani u Hrvatskoj

ZAGREB - Konferencijski sajam »Nordijski dani u Hrvatskoj«, koji već četvrti put organiziraju Nordijska gospodarska komora te veleposlanstva Danske, Norveške, Finske i Švedske, ove će se godine održati 29. i 30. listopada u Hypo Expo Centru u Zagrebu, najavili su organizatori na konferenciji za novinare. Tematika ovogodišnjeg sajma su inovacije i dizajn, a u središtu interesa su tvrtke koje se bave proizvodnjom i prodajom namještaja, unutarnjim uređenjem, arhitekturom, modom i tekstilom te grafičkim i produkt-dizajnom. [Hina]

OBILJEŽAVANJE

Hrvatski dan ljekarni

ZAGREB - Hrvatski ljekarnici prvi će put ove godine obilježiti Hrvatski dan ljekarni, 29. listopada, pripočeo je Hrvatsko farmaceutsko društvo. Taj je datum odabran prema prvom pisanom spomenu ljekarni na prostoru Hrvatske, u Trogiru 29. listopada 1271. godine. Obilježavanjem Hrvatskog dana ljekarni želi se istaknuti važnost ljekarničke struke u zdravstvenom sustavu i njezin doprinos u liječenju i očuvanju zdravlja. Također se želi ukazati da se u ljekarnama mogu dobiti i stručni savjeti o pravilnoj uporabi lijekova. [Hina]

DUBROVNIK

Sastanak o zaštiti kitova

ZAGREB - U četvrtak je zatvoren treći sastanak o zaštiti kitova u Crnome moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području, ACCOBAMS. Sastanak je održan u Dubrovniku u hotelu »Grand Villa Argentina«. Hrvatska je pristupila ACCOBAMS-u kao država unutar zemljopisnog opsega Sporazuma čije teritorijalne vode stalno naseljavaju dobri dupin i obični dupin, ali se pojavljuju i druge vrste kitova. [G. Pe.]

ZDRAVLJE

Kongres o raku štitnjače

ZAGREB - Gotovo svaka druga osoba će tijekom života na štitnjači dobiti »čvor«, a svaka peta okultni (pritajeni) rak štitnjače. Ta bolest, koja je sve češća i kod nas i u svijetu, ali bez porasta smrtnosti, tema je Prvog hrvatskoga kongresa koji će se u organizaciji Hrvatskog društva za štitnjaču HLZ održati u Splitu od 26. do 28. listopada. Pojava raka štitnjače porasla je u Hrvatskoj u nešto manje od 40 godina za 8,6 puta u žena i 3,6 puta u muškaraca, ali stopa smrtnosti ostala je niska. [B. L.]

OBRAZOVANJE

Otkupljuju se programi spolnog odgoja?

ZAGREB - Građanska koalicija »Stop rizičnom spolnom odgoju« uputila je u četvrtak pismo ministru znanosti Draganu Primorcu u kojem traži da javno objavi odluku na temelju koje je Ministarstvo otkupilo programe zdravstvenog odgoja od Udruge GROZD i Foruma za slobodu odgoja te da javnosti da na uvid konačno mišljenje nadležnog povjerenstva Ministarstva zdravstva i javnost obavijesti jesu li primjedbe Povjerenstva uvažene u promijenjenim verzijama oba programa.

»Budući da javnosti nije predstavljena ni konačna odluka Ministarstva znanosti o prihvaćanju programa, ni mišljenje Povjerenstva Ministarstva zdravstva, ni mišljenja relevantnih pravobraniteljstava, zaključujemo da je riječ o otkupu programa mimo procedure propisane natječajem«, stoji u pismu. Dodaje se kako je otkup programa koji se ne zasniva na odluci Ministarstva o prihvaćanju programa u suprotnosti s demokratskim načelima. [M. L.]